

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)

“ ___ ” _____ 20 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси та кредит»
(шифр та найменування спеціальності)
за спеціалізацією «Банківська справа»
(назва спеціалізації)

на тему: «Діяльність банку на валютному ринку»

Виконавець:

Студентка ФФБС
Ковальчук А.А.

(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., ст. викладач
Деркач Ю.Б.

(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВАЛЮТНОГО РИНКУ	5
1.1. Сутність, структура та регулювання валютного ринку України.....	5
1.2. Місце і роль банку на валютному ринку, як головного його суб'єкта.....	12
1.3. Правове регулювання валютних операцій банку в Україні.....	15
Висновок до розділу 1.....	22
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ НА ВАЛЮТНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	24
2.1. Аналіз і структура валютної діяльності комерційних банків.....	24
2.2. Характеристика діяльності АБ «УкргазБанк».....	42
2.3. Аналіз валютних операцій АБ «УкргазБанк».....	47
Висновок до розділу 2.....	
РОЗДІЛ 3 ПЕРСПЕКТИВИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РОЗВИТКУ БАНКІВ НА ВАЛЮТНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	60
3.1. Шляхи покращення організації валютної діяльності комерційного банку..	60
3.2. Банківські валютні ризики та методи їх мінімізації.....	67
Висновок до розділу 3.....	74
ВИСНОВКИ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80

ВСТУП

Актуальність роботи. Валютний ринок України відіграє важливу роль в економічному житті суспільства. Сьогодні на ньому наявна, по-перше, тенденція до поступової девальвації гривні стосовно іноземних валют, по-друге, підвищений попит у населення на іноземну валюту, який пов'язаний з недовірою до національної грошової одиниці, спричиняє підвищення рівня доларизації в Україні, по-третє, високий рівень зовнішнього та внутрішнього боргу, що є ознакою того, що зараз проблема реалізації дієвої валютної політики та формування оптимального рівня валютного курсу є невирішеною. Отже, внаслідок впливу зовнішніх і внутрішніх факторів впливу, проблеми сучасного українського валютного ринку набувають все більшої актуальності.

Дослідженню в сфері розвитку та функціонування валютного ринку приділяє увагу чимало вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків, а також вони проводили оцінку існуючої ситуації в Україні. Зокрема розгляду даної проблематики приділяли увагу такі науковці, як О. Береславська, Н. Бодрова, Н. Вдовиченко, М. Міщенко, О. Владимир, О. Дзюблюк, М. Король, А. Пасічник, Л. Перехрест та багато інших.

Доцільність проведення досліджень для оцінки стану та перспектив розвитку валютних операцій в малих комерційних банках полягає в необхідності оптимізації вирішення дилеми між валютним ризиком та прибутковістю банку.

Мета дослідження полягає в уточненні теоретичних основ ролі банків на валютному ринку, визначення основних проблем та перспектив його розвитку, дослідженні ризиків, що супроводжують діяльність банків на валютному ринку, як загалом, так і на прикладі АБ «УкргазБанк», їх взаємозв'язок та взаємозалежність, розглянути трансформацію валютного законодавства, що визначає діяльність банківських установ та їх клієнтів на валютному ринку.

Завдання, які потрібно вирішити у ході виконання роботи:

- Визначення теоретичних основ організації валютного ринку;

- Розгляд трансформації валютного законодавства, що визначає діяльність банківських установ та їх клієнтів;
- Проведення аналізу діяльності банків на валютному ринку України (на прикладі АБ «Укргазбанк»);
- Визначення перспектив діяльності та розвитку банків на валютному ринку України;
- Виявлення шляхів покращення організації валютної діяльності комерційного банку;
- Дослідження ризиків, що супроводжують діяльність банків на валютному ринку;

Об'єктом дослідження є діяльність АБ «Укргазбанк» в галузі валютних операцій.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних питань, пов'язаних з діяльністю комерційного банку на валютному ринку.

Методи дослідження. На основі діалектичного методу пізнання проведено визначення напрямків вдосконалення діяльності банків на валютному ринку. Для дослідження стану валютного ринку використані статистичні, математичні методи, методи прогнозування, фінансового аналізу та спостереження.

недосконалість зовнішньоекономічного законодавства, відсутність у комерційних банках відповідного механізму і т.д. Його розвитку також заважають деякі обмеження Національного банку України, які введені з метою обмеження спекулятивних операцій комерційних банків для уникнення ризику падіння курсу національної валюти.

8. Щодо валютних операцій, які проводяться АБ "Укргазбанк", то введення деяких змін і доповнень в їх організацію, дасть можливість значно підвищити ефективність проведення даних операцій. Зокрема необхідно більше приділяти уваги до операцій з платіжними картами; змінити інформаційно-аналітичну базу валютних операцій банку; удосконалити внутрішні документи щодо здійснення валютних операцій; проводити розрахунок точки беззбитковості даних операцій банку; для зменшення рівня валютного ризику ввести модель оптимізації валютної позиції банку.

Список використаних джерел

1. Миклашевская Н.А., Холопов А.В. Международная экономика / Н.А. Миклашевская, А.В. Холопов. – М. : МГУ ; Дело и Сервис, 1998. – 272 с.
2. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини : підручник / С.Я. Боринець. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2004. – 409 с.
3. Ющенко В.А. Валютне регулювання : [навч. посіб.] / В.А. Ющенко, В.І. Міщенко. – К. : Знання, КОО, 1999. – 359 с.
4. Бодрова Н. Е. Валютний ринок: стан, проблеми, перспективи / Н. Е. Бодрова // Економіка. – 2012. - № 1. – 243 с.
5. Авагян Г.Л., Вешкин Ю.Г. Международные валютно-кредитные отношения: учебник. – 2-е изд., перераб. и доп./Г.Л. Авагян, Ю.Г. Вешкин. – М.: Магистр: ИНФРА-М, 2010. – 704 с.
6. Петрашко Л. П. Валютні операції: навч. посібник / Л. П.Петрашко. – К.: КНЕУ, 2001. – 204 с.
7. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції [Текст] : навч. посіб. / К. Ф. Ковальчук, Д. Є. Козенков, Ю. Г. Момот. – К. : ЦУЛ, 2016. – 149с.– Режим доступу: <http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2015/літм/>
8. Сенейко Ю.В. Інфраструктура валютного ринку України / Ю.В. Сенейко // Регіональна економіка. – 2006. – № 4. – С. 199–206.
9. Дзюблюк О. В. Банки у системі організації валютних відносин: Монографія / О. В. Дзюблюк, О. М. Владимир. – Тернопіль: ТЗОВ «Терно-граф», 2014. – 296 с.
10. Редхэд К., Хьюс С. Управление финансовыми рисками: Пер.сангл. М.: ИНФРА-М, 1996. — 288 с.
11. Колодізев О. М. Гроші і кредит : підручник / О. М. Колодізев, В. Ф. Колесніченко. —К. : Знання, 2010. —615 с.
12. Дзюблюк О. В., Владимир О. М. Банки у системі організації валютних відносин / Монографія / –Тернопіль: ТЗОВ: «Терно-граф», 2014. –296 с.

13. «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» Декрет кабінету міністрів України від 19.02.1993 № 15-93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/15-93>
14. Шемет Т. С. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / Т. С. Шемет, А. М. Коряк, О. М. Діба; за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Т. С. Шемет. – К.: КНЕУ, 2009. – 348 [4] с.
15. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: учебник / Под ред. Л. Н. Красавиной. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 576 с.: ил.
16. Енциклопедія банківської справи України / Редкол.: В.С. Стельмах (голова) та ін. – К.: Молодь, Ін Юре, 2001. – 680 с.: іл. + вкл. 88 с.
17. Дзюблюк О. В. Валютна політика: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 422 с.
18. Журавка Ф. О. Валютна політика в умовах трансформаційних змін економіки України: монографія / Ф. О. Журавка. – Суми: Ділові перспективи; ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 334 с.
19. Енциклопедія банківської справи України / Редкол.: В.С. Стельмах (голова) та ін. – К.: Молодь, Ін Юре, 2001. – 680 с.: іл. + вкл. 88 с.
20. Сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>
21. Закон України — Про банки і банківську діяльність № 2121-III від 7.12.2000 р. (із змінами та доповненнями) // Урядовий кур'єр. – 2001. – 17 січня.
22. Закон України — Про Національний банк України № 679-XIV від 20.05.1999 р. (із змінами та доповненнями). – www.zakon.rada.gov.ua.
23. Закон України - «Про валюту і валютні операції» № 2473-VIII від 21 червня 2018 року.
24. Річний звіт ПАТ АБ «Укргазбанк» за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrgasbank.com/upload/file/richzvit2014.pdf>
25. Річний звіт ПАТ АБ «Укргазбанк» за 2017 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrgasbank.com/upload/file/richzvit2015.pdf> 157

26. Річний звіт ПАТ АБ «Укргазбанк» за 2018 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ukrgasbank.com/upload/file/ugb_zvit_2016.pdf
27. ФОРЕКС / FOREX – что это такое? Самое точное определение рынка Форекс. Ежедневный оборот рынка Форекс [Электронный ресурс]. –Режим доступа : http://finance.28.sitecity.ru/ltext_1511052025.phtml?p_ident=ltext_1511052025.p_1711025524.
29. Місяць Н. О. Формування та розвиток механізму валютного регулювання в Україні : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Місяць Наталія Олександрівна . - Київ, 2018. - 236 с.
30. Кузнєцова А. Я. Переваги та недоліки лібералізації валютного регулювання в Україні / А. Я. Кузнєцова, Н. О. Місяць // Світ фінансів. – 2017. – № 3(52). – С. 136-146.
31. Вітлинський В. Економічний ризик та методи його вимірювання : підручник / В. Вітлинський, С. Наконечний, О. Шарапов. – К. : ІМЗН, 1996. – 400 с.
32. Симонов С.А. стаття "Анализ рисков, управления рисками" (JetInfo, 1999, 1).
33. Экономика и финансы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://money.rin.ru/content/?id=313>. – 15.03.2017.
34. Иванов, В. М. Мировая валютная система / В. М. Иванов // Научный вестник. – 2010. – Т 2010. – С. 94-95.
35. Дзюблюк О. В. Валютна політика: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 422с.
36. Журавка Ф. О. Валютна політика в умовах трансформаційних змін економіки України: монографія / Ф. О. Журавка. – Суми: Ділові перспективи; ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 334 с.
37. Лютий І. О. Валютна політика як складова монетарної політики / Лютий І. О. // Академічний огляд. – 1999. – № 2. – С. 43-47.
38. Шемет Т. С. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / Т. С. Шемет, А. М. Коряк, О. М. Діба; за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Т. С. Шемет. – К.: КНЕУ, 2009. – 348 [4] с.

39. Яременко О. О. Особливості поняття “валютне регулювання” в сучасних економічних умовах / О. О. Яременко // Інвестиції: практика та досвід. - 2011. - №21. – С. 102-105
40. Місяць Н. О. Проблематика застосування та напрями оптимізації механізму валютного регулювання в Україні / Н. О. Місяць // Інтеграція України у європейський та світовий фінансовий простір: Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (25-26 травня 2017 р.). – Львів: Львівський навчально-науковий інститут ДВНЗ “Університет банківської справи”, 2017. – С. 40-42
41. The official website of IMF (2016), “Annual Report on Exchange Arrangements and Exchange Restrictions 2016” [Online], available at: https://www.imf.org/~media/Files/Publications/AREAER/AREAER_2016_Overview.ashx (Accessed 10 December 2017).
42. The official website of the National Bank of Belgium (2016) “The European Payments Union and the origins of Triffin’s regional approach towards international monetary integration”, [Online], available at: <https://www.nbb.be/doc/oc/repec/reswpp/wp301en.pdf> (Accessed 10 December 2017).
43. The official website of The Heritage Foundation (2017), “Highlights of the 2017 Index of Economic Freedom” [Online], available at: <http://www.heritage.org/index/ranking> (Accessed 10 December 2017).
44. The official website of International Trade Administration (2017), “Singapore Foreign Exchange Controls” [Online], available at: <https://www.export.gov/article?id=Singapore-Foreign-Exchange-Controls> (Accessed 12 December 2017).
45. Закон України —Про платіжні системи та переказ коштів в Україні№2346-III від 5.04.2001 р. (із змінами та доповненнями). – www.zakon.rada.gov.ua.
46. Закон України —Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті№185/94 від 23.09.1994 р. (із змінами та доповненнями). – www.zakon.rada.gov.ua.

47. Банківська енциклопедія / С.Г. Арбузов, Ю.В. Колобов, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К. : Центр наукових досліджень Національного банку України : Знання, 2011. – 504 с. – (Інституційні засади розвитку банківської системи України).
48. Малиновська О. А. Перекази мігрантів з-за кордону: обсяги, канали, соціально-економічне значення. – К. : НІСД, 2013. – 67 с.
49. Річна фінансова звітність АБ «Укргазбанк» за 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrgasbank.com/upload/2014.pdf>
50. Річна фінансова звітність АБ «Укргазбанк» за 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrgasbank.com/upload/finotchet2015ukr.pdf>
51. Річна фінансова звітність АБ «Укргазбанк» за 2016 рік [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <https://www.ukrgasbank.com/upload/IFRS%20financial%20statements.pdf>
52. Річна фінансова звітність АБ «Укргазбанк» за 2017 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrgasbank.com/upload/UKR%20IFRS%20financial9902.pdf>
53. Річна фінансова звітність АБ «Укргазбанк» за 2018 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrgasbank.com/upload/financial%20statements5751.pdf>